

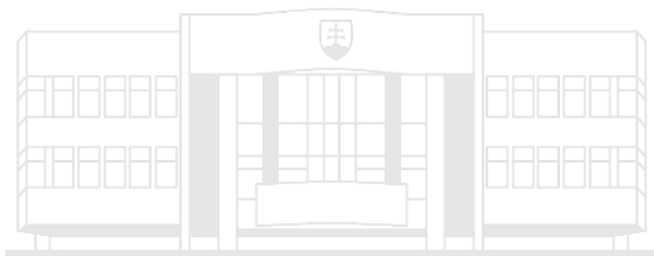
Kancelária Národnej rady Slovenskej republiky
Odbor Parlamentný inštitút

Edícia: Prehľady
3/2023

Opatrenia pomoci pre hypotekárnych dlžníkov pri zvýšených úrokových sadzbách

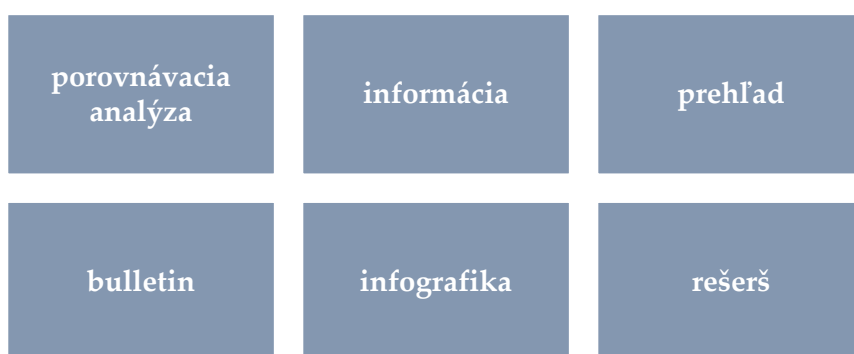
Dominika Pazderová
Veronika Lipková

Bratislava
december 2023

Postavenie odboru Parlamentný inštitút definuje § 144 zákona NR SR č. 350/1996 Z. z. o rokovacom poriadku Národnej rady Slovenskej republiky, podľa ktorého Parlamentný inštitút plní informačné, vzdelávacie a dokumentačné úlohy súvisiace s činnosťou NR SR a jej poslancov. Súčasťou odboru je aj oddelenie Parlamentná knižnica a oddelenie Parlamentný archív.

V rámci informačnej činnosti odbor Parlamentný inštitút vydáva spravidla tieto informačno-analytické materiály:

V oblasti vzdelávania Parlamentný inštitút zastrešuje úvodné inštruktážne semináre najmä pre novozvolených poslancov, účasť Kancelárie NR SR na parlamentnej rozvojovej spolupráci určenej pre zahraničné parlamenty, stážový program pre študentov vysokých škôl, ako aj ďalšiu vzdelávaciu, prednáškovú a publikačnú činnosť.

Opatrenia pomoci pre hypotekárnych dlžníkov pri zvýšených úrokových sadzbách

Anotácia

Štúdia sa zaoberá jednotlivými opatreniami vybraných členských štátov EÚ v oblasti pomoci pri splácaní hypotekárnych úverov v dôsledku zvyšovania úrokových sadzieb.

Kľúčové slová

hypotéka, úroková sadzba, štátna pomoc

Aid measures for mortgage borrowers due to increased interest rates

Annotation

The study deals with the individual measures of selected EU member states in the area of assistance in the application of home loans due to the increase in interest rates.

Keywords

mortgage / home loan, interest rate, state aid

Vypracovali: Mgr. Dominika Pazderová, Ing. Veronika Lipková

Schválila: PhDr. Natália Petranská Rolková, PhD., riaditeľka PI

Materiál slúži najmä pre poslancov Národnej rady Slovenskej republiky a zamestnancov Kancelárie NR SR a nemôže v plnej miere nahrádzať právne alebo iné odborné poradenstvo v danej oblasti. Zverejňovanie materiálu je možné iba so súhlasom odboru Parlamentný inštitút a autorov. Údaje, použité v materiáli, sú aktuálne k dátumu jeho zverejnenia. Materiál neprešiel jazykovou úpravou.

Obsah

Úvod	5
Situácia na Slovensku	6
Kompenzačné opatrenia jednotlivých štátov EÚ	9
Belgicko	9
Bulharsko	9
Cyprus	9
Česká republika.....	10
Chorvátsko.....	10
Estónsko	10
Fínsko	10
Francúzsko.....	10
Grécko.....	11
Holandsko.....	11
Írsko	11
Litva	12
Lotyšsko	12
Luxembursko.....	12
Maďarsko	13
Nemecko	14
Poľsko	14
Portugalsko	15
Rakúsko	16
Rumunsko	16
Slovinsko	16
Španielsko	17
Švédsko	17
Zhrnutie	18
Zdroje	19

Úvod

Kvôli nepriaznivej ekonomickej situácii sa Európska centrálna banka (ECB) rozhodla zvýšiť úrokové sadzby už po desiatykrát, celkovo o 25 bázických bodov. Úroková sadzba hlavných refinančných operácií a úrokové sadzby jednodňových refinančných a jednodňových sterilizačných operácií sa tak s účinnosťou od 20. septembra 2023 zvyšujú na 4,50 %, 4,75 % a 4,00 %. Rada guvernérov je pripravená všetky svoje nástroje v medziach svojho mandátu upraviť, aby zabezpečila návrat inflácie na jej cieľovú úroveň 2 % v strednodobom horizonte a naďalej plynulú transmisiu menovej politiky. ([Tlačová správa ECB, 14 septembra 2023](#)) Podľa odhadu Eurostatu, štatistického úradu Európskej únie, sa očakáva, že ročná inflácia v eurozóne dosiahne v novembri 2023 úroveň 2,4 %, čím zaznamená medzimesačný pokles o 0,5 percentuálneho bodu. Podľa Eurostatu by mala klesnúť aj inflácia na Slovensku zo 7,8 % na 6,9 %.¹

Reagujúc na zvyšovanie úrokových sadzieb prinesie naša štúdia prehľad prijatých opatrení jednotlivých štátov Európskej únie (EÚ) na pomoc pre hypotekárnych dlžníkov v takejto situácii.

V rámci štúdie sme čerpali najmä z dát Európskeho centra pre parlamentný výskum a dokumentáciu (ECPRD) č. 5606 (*Aid measures for housing loan holders due to increased interest rates*) Informácie poskytlo 24 štátov vrátane Slovenska.

V zhrnutí sumarizujeme jednotlivé prijaté opatrenia, ale aj zoznam štátov, ktoré opatrenia neprijali.

---

¹ Eurostat: Odhad inflácie za november 2023. Dostupné na internete: <https://ec.europa.eu/eurostat/documents/2995521/18005473/2-30112023-AP-EN.pdf/a5c354ab-dd3d-1e1b-72dc-fae2c31244d6?version=1.0&t=1701278829100>

Situácia na Slovensku

[Správa o finančnej stabilite](#) (november 2023) Národnej banky Slovenska uvádza, že *spomalenie na trhu s hypotékami nastalo od druhej polovice roka 2022. Prepád objemu nových hypoték bol o viac ako tretinu. Pokles objemu sa premietol aj na trh s nehnuteľnosťami, v porovnaní s letom 2022 sú ceny bytov nižšie o 14 %. Pokiaľ zostane zachovaná zamestnanosť, pozitívny vývoj na trhu práce, väčšina domácností by aj napriek pomerne prudkému zvýšeniu sadzieb mala zvládať splácanie svojho úveru aj po refixácii.*

Súčasný stav hypotekárnej pomoci platný k dnešného dňa sa odvíja od novelizácie *Zákona č. 595/2003 Z. z. o dani z príjmov*² v roku 2017.

Od 1. 1. 2018 je táto pomoc uskutočňovaná **formou daňového bonusu na zaplatené úroky** pre mladých ľudí, ktorí:

- ku dňu podania žiadosti o úver na bývanie dosiahli **najmenej 18 a najviac 35 rokov**,
- ich **priemerný mesačný príjem** dosiahnutý za kalendárny rok predchádzajúci kalendárnemu roku, v ktorom uzatvorili zmluvu o úvere na bývanie, **nepresiahol 1,3 násobok priemernej mesačnej mzdy** zamestnanca v hospodárstve SR zistenej Štatistickým úradom SR za kalendárny rok predchádzajúci kalendárnemu roku³, v ktorom bola uzavretá zmluva o úvere na bývanie; priemerný mesačný príjem sa vypočítava ako 1/12 zo súčtu zdaniteľných príjmov. V prípade spoludlžníkov sa toto ustanovenie vzťahuje na všetkých spoludlžníkov.⁴
- peniaze z hypotéky potrebujú na kúpu, výstavbu alebo rekonštrukciu primárnej nehnuteľnosti určenej na bývanie na území SR.

Nárok na daňový bonus na zaplatené úroky vzniká **počas piatich bezprostredne po sebe nasledujúcich rokoch**, počnúc mesiacom, v ktorom sa začalo úročenie úveru na bývanie poskytnutého na základe jednej a tej istej zmluvy o úvere na bývanie.⁵

Výška daňového bonusu na zaplatené úroky je vo výške **50 % zo zaplatených úrokov**, najviac však **do výšky 400 EUR za rok**. Výška úrokov musí byť vypočítaná z poskytnutého úveru najviac **zo sumy 50 000 EUR**.

Uplatnenie daňového bonusu na zaplatené úroky je možné na konci zdaňovacieho obdobia **vždy za celý rok** na základe podaného daňového priznania k dani z príjmov fyzickej osoby, resp. ročného zúčtovania preddavkov na daň a dokladovanej výšky úrokov.

² Zákonom č. 279/2017 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 483/2001 Z. z. o bankách a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a ktorým sa menia a dopĺňajú niektoré zákony, sa v článku VII s účinnosťou od 1.1.2018 mení a dopĺňa zákon č. 595/2003 Z. z. o dani z príjmov v znení neskorších predpisov.

³ V roku 2022 bola podľa Štatistického úradu SR priemerná mesačná nominálna mzda zamestnanca v hospodárstve SR vo výške 1304 EUR. Suma 1,3 násobku tejto mzdy predstavuje sumu 1695,2 EUR.

⁴ Priemerný mesačný príjem dlžníka spolu so spoludlžníkom v tomto prípade nesmie presiahnuť súčin počtu dlžníka a spoludlžníka, t. j. pri 2 spoludlžníkoch ide o 2,6 násobok priemernej mesačnej mzdy zamestnanca v hospodárstve SR.

⁵ Podľa § 33a Daňový bonus na zaplatené úroky (7) [zákona č. 595/2003 Z. z.](#) o dani z príjmov v znení neskorších predpisov.

Zmeny, ktoré prináša vládny návrh zákona, č. [parlamentnej tlače 80](#) (v znení doručenom k 30. 11. 2023):

1. upravujú formu **daňového bonusu na zaplatené úroky** pre zmluvy o úvere na bývanie uzavreté najskôr po 31.12.2023, a to nasledovne:
  - veková kategória adresátov pomoci zostáva nezmenená,
  - zvyšuje sa hranica priemerného mesačného príjmu⁶, pri ktorej má uchádzač nárok požiadať o tento daňový bonus **na 1,6 násobok priemernej mesačnej mzdy** zamestnanca v hospodárstve SR zistenej Štatistickým úradom SR za kalendárny rok predchádzajúci kalendárnemu roku, v ktorom bola uzavretá zmluva o úvere na bývanie,
  - zvyšuje sa výška daňového bonusu na zaplatené úroky **do výšky 1200 EUR za rok** a zároveň sa ruší „strop“ poskytnutého úveru, z ktorého je výška úrokov vypočítaná,
  - sprísňuje sa podmienka poskytnutia daňového bonusu na zaplatené úroky z poskytnutého úveru na bývanie na účely **nehnutelnosti určenej k vlastnému trvalému bývaniu** uchádzača o tento daňový bonus.
2. zavádzajú novú formu **daňového bonusu zo zvýšenia zaplatenej splátky z poskytnutého úveru na bývanie** pre daňovníkov v **zdaňovacom období 2023** pri splnení nasledovných požiadaviek:
  - hranica priemerného mesačného príjmu uchádzača za zdaňovacie obdobie 2022 nemôže presiahnuť 1,6 násobok priemernej mesačnej mzdy zamestnanca v hospodárstve SR zistenej Štatistickým úradom SR za rok 2022⁷, priemerný mesačný príjem sa vypočítava ako 1/12 zo súčtu zdaniteľných príjmov. V prípade spoludlžníkov sa toto ustanovenie vzťahuje na všetkých spoludlžníkov.⁸
  - daňový bonus sa môže uplatniť len v prípade poskytnutého úveru na bývanie na účely **nehnutelnosti určenej k vlastnému trvalému bývaniu** uchádzača o tento daňový bonus,
  - daňový bonus je vo výške **75 % z rozdielu** medzi zaplatenou nižšou priemernou ročnou splátkou v zdaňovacom období 2022 a zaplatenou vyššou ročnou splátkou v zdaňovacom období roku 2023, **najviac však do výšky 1 800 EUR za rok**. V prípade pomerného prepočítania na počet kalendárnych mesiacov, ide o **maximálnu mesačnú výšku 150 EUR**.

⁶ Stále ide o priemerný mesačný príjem dosiahnutý za kalendárny rok predchádzajúci kalendárnemu roku, v ktorom uzatvoril uchádzač o daňový bonus zmluvu o úvere na bývanie.

⁷ V roku 2022 bola podľa Štatistického úradu SR priemerná mesačná nominálna mzda zamestnanca v hospodárstve SR vo výške 1304 EUR. Suma 1,6 násobku tejto mzdy predstavuje sumu 2086,4 EUR.

⁸ Priemerný mesačný príjem dlžníka spolu so spoludlžníkom v tomto prípade nesmie presiahnuť súčin počtu dlžníka a spoludlžníka, t. j. pri 2 spoludlžníkoch ide o 3,2 násobok priemernej mesačnej mzdy zamestnanca v hospodárstve SR.

Vládny návrh zákona č. parlamentnej tlače 84 (v znení doručenom k 30.11.2023) zavádza **Príspevok na zvýšenie splátky úveru na bývanie vo forme štátnej sociálnej dávky** s cieľom čiastočnej úhrady splátky na bývanie za nasledujúcich podmienok:

- uchádzač o dávku má uzavretú zmluvu o úvere na bývanie pred 1. januárom 2024 a jeho výška mesačnej splátky poskytovaného úveru na bývanie sa zvýšila z dôvodu zvýšenia úrokovej sadzby v porovnaní s *referenčnou splátkou*. Tá je zadefinovaná v návrhu zákona ako:
  1. *priemerná mesačná splátka úveru na bývanie za rok 2022, v rozsahu istiny a úroku, okrem predčasného splatenia úveru na bývanie a zvýšenia splátky úveru na bývanie za aktívnej účasti oprávnenej osoby, vypočítaná za kalendárne mesiace, v ktorých oprávnená osoba skutočne takúto splátku zaplatila, zaokrúhlená na celé eurocenty, ak k začatiu splácania úveru na bývanie došlo pred 1. januárom 2023,*
  2. *splátka v rozsahu istiny a úroku, okrem predčasného splatenia úveru na bývanie a zvýšenia splátky úveru na bývanie za aktívnej účasti oprávnenej osoby, ktorá predchádza zvýšenej splátke úveru na bývanie z dôvodu prvej zmeny fixnej úrokovej sadzby úveru na bývanie od okamihu uplynutia doby fixácie úrokovej sadzby alebo prvej zmeny variabilnej úrokovej sadzby úveru na bývanie po 31. decembri 2022, ktorú oprávnená osoba skutočne zaplatila, zaokrúhlená na celé eurocenty, ak k začatiu splácania úveru na bývanie došlo v roku 2023.*
- hranica priemerného mesačného príjmu uchádzača a prípadného spoludlžníka⁹ za zdaňovacie obdobie, ktoré predchádza 2 roky kalendárneho roku, v ktorom bola podaná žiadosť, nemôže presiahnuť **1,6 násobok priemernej mesačnej mzdy zamestnanca** v hospodárstve SR zistenej Štatistickým úradom SR, priemerný mesačný príjem sa vypočítava ako 1/12 zo súčtu zdaniteľných príjmov,
- dávka sa môže poskytnúť uchádzačovi len v prípade poskytnutého úveru na bývanie na účely jednej **nehnutelnosti určenej k vlastnému trvalému bývaniu** a pri riadnom uhradení mesačnej splátky,
- nárok na príspevok vzniká najskôr za kalendárny mesiac, v ktorom uchádzač podal písomnú žiadosť na Úrade práce, sociálnych vecí a rodiny, nutnou prílohou je zmluva o úvere na bývanie,
- výška príspevku je **75 % medzi uhradenou mesačnou splátkou a referenčnou splátkou**, najviac však **do sumy 150 EUR**, vypláca sa mesiac pozadu.

Pozn.: Podľa navrhovaného znenia vládneho zákona je príspevok naviazaný na zákon o štátnom rozpočte, ktorý môže na príslušný rozpočtový rok ustanoviť inú výšku príspevku. V prípade, že zákon o štátnom rozpočte ustanoví výšku príspevku na úroveň 0 %, výplata príspevku sa v tomto rozpočtovom roku zastaví.

⁹ Podľa znenia návrhu zákona §4 (1) *Pri posudzovaní nároku na príspevok sa započítavajú príjmy oprávnenej osoby a ďalšej fyzickej osoby, ktorá má spolu s oprávnenou osobou uzavretú zmluvu o úvere na bývanie (ďalej len „spoludlžník“).*

Kompenzačné opatrenia jednotlivých štátov EÚ

Belgicko

Belgicko má systém sociálneho bývania určený pre jednotlivcov alebo rodiny v znevýhodnenej situácii. Systém slúži na prenájom bytov alebo domov za rentabilnú cenu. Okrem toho existuje možnosť pre potenciálnych kupcov získať výhodný hypotekárny úver.

Regulácia sociálneho bývania spadá do jurisdikcie spolkových krajín (regiónov), a preto sa podmienky v jednotlivých regiónoch líšia.

Pri určovaní cien sociálneho prenájmu zohľadňujú agentúry sociálneho bývania mnohé faktory a samozrejme aj rastúce úrokové sadzby. Naproti tomu neexistujú žiadne rozhodnutia alebo baličky pomoci, ktoré boli vytvorené špeciálne a výlučne kvôli zvýšeným úrokovým sadzbám.

Bulharsko

Od septembra 2023, keď ECB začala zvyšovať úrokové sadzby v polovici roka 2022, sa priemerná úroková sadzba spotrebiteľských úverov zvýšila približne o 1 percentuálny bod, zatiaľ čo úroková sadzba úverov na bývanie sa zvýšila iba o 13 základných bodov a patrí medzi najnižšie v Európskej únii (EÚ).

Pomalú transmisiu menovej politiky ECB v Bulharsku možno vysvetliť vysokou likviditou v bankovom systéme, silnou konkurenciou v sektore, ako aj silným dopytom domácností po úveroch.

Ďalšou dôležitou črtou je, že sprísňovanie menovej politiky ECB prebieha v Bulharsku na historicky nízkych úrovniach úrokových sadzieb úverov na bývanie. V dôsledku silnej konkurencie v bankovom sektore a pred sprísnením menovej politiky ECB mali domácnosti možnosť refinancovať svoje staršie úverové zmluvy za nižšie úrokové sadzby.

Bulharská národná banka pozorne sledovala vývoj trhov a úverov domácností, ktoré naďalej rastú dvojciferným tempom, a vzhľadom na udržanie stability bankového systému pri narastajúcich potenciálnych rizikách postupne zvyšovala úroveň proticyklického kapitálového vankúša bánk na 2 % (účinný od 1. októbra 2023). Okrem toho sa od polovice roku 2023 zvýšilo aj percento povinných minimálnych rezerv bánk s cieľom sprísniť menové podmienky v krajine a obmedziť úverovú aktivitu.

Cyprus

Rada ministrov rozhodla na zasadnutí 19. októbra 2023, že prispeje vo výške 2 % úrokovej sadzby úverov na bývanie, ktoré boli zmluvne dohodnuté v období od 1. januára 2022 do 31. decembra 2023 na kúpu a výstavbu domu, rodinám s ročným príjmom do 50 000 EUR.

Česká republika

Výkonné orgány doposiaľ neprijali relevantné rozhodnutia ani balíčky pomoci, ktoré by reagovali na nedávny nárast úrokových sadzieb.

Chorvátsko

Úvery na bývanie dotuje štát prostredníctvom Agentúry pre obchody a sprostredkovanie nehnuteľností ako opatrenie, ktoré má pomôcť mladým ľuďom dotovať splácanie časti úveru na bývanie počas prvých piatich rokov splácania úveru.

Úver na bývanie je dotovaný maximálne do výšky 1 500 EUR/m², t.j. do maximálnej výšky úveru 100 000 EUR. Doba splácania nesmie byť kratšia ako 15 rokov. Úver na bývanie môže byť vyšší (aj cena na m² aj celkový úver), avšak rozdiel nebude dotovaný. Výška dotácie závisí od indexu rozvoja miesta, kde sa nehnuteľnosť kupuje alebo stavia a pohybuje sa od 30 do 51 %.

Estónsko

V Estónsku doposiaľ neprijali relevantné rozhodnutia ani balíčky pomoci, ktoré by reagovali na nedávny nárast úrokových sadzieb.

Fínsko

Vládna pracovná skupina na jar 2023 uviedla, že zvýšenie úrokových sadzieb nespôsobuje domácnostiam veľké problémy.¹⁰

Banky poskytujú flexibilné možnosti pre tých, ktorí čelia problémom kvôli rastúcim úrokovým sadzbám. Klienti majú možnosť:

- zvýšiť si mesačnú splátku alebo predĺžiť dobu splatnosti úveru,
- prerušiť splácanie úveru s následným predĺžením jeho doby splatnosti,
- zafixovať si úrokové sadzby,
- predčasne splatiť úver.

Francúzsko

Francúzska vláda neprijala žiadne osobitné opatrenia vo vzťahu k zvýšeným úrokovým sadzbám hypoték. Parlament rokoval o predĺžení možnosti hypotéky s nulovým úrokom vo výške až 40 % z celkovej sumy určenej na financovanie prvého vlastníctva domu pre domácnosti s nízkymi príjmami až do 31. decembra 2027, pomoc mala byť pôvodne zrušená koncom tohto roka. Rovnako pozmeňujúci a doplnujúci návrh navrhuje zvýšiť stropy zdrojov určujúce oprávnenosť domácností na 73 % možných žiadateľov z aktuálnych 61 %.

¹⁰ Zadlženosť domácností a rast úrokových sadzieb: Správa pracovnej skupiny. Dostupné na internete: <https://julkaisut.valtioneuvosto.fi/handle/10024/164852>

Zatiaľ čo doteraz sa dali financovať len stavby individuálnych domov, teraz je viac zameraný na kúpu nových bytov vo „vychytených“ oblastiach (zones tendues) alebo staršieho bývania s plánovanou rekonštrukciou v menej preferovaných oblastiach.¹¹

Grécko

[Rozhodnutie č. 60269 EE 2023](#) definuje kritériá na určenie finančne slabších dlžníkov na začlenenie do dobrovoľného programu podpory úverových a finančných inštitúcií na dotovanie úrokových sadzieb na hypotekárne úvery zabezpečené v hlavnom bydlisku. Tieto kritériá sa týkajú príjmu a majetku dotknutých osôb, pričom nevyhnutnou podmienkou na poskytnutie dávky je, že príjemca musí mať ako hlavné bydlisko nehnuteľnosť, na ktorej je evidované záložné právo na zabezpečenie svojho dlhu úverovej alebo finančnej inštitúcii.

Holandsko

Úroková sadzba novovzniknutých hypoték teraz vzrástla o 1 až 2 percentuálne body vyššie ako priemerný úrok nesplatených hypoték na bývanie. Zvýšená úroková sadzba má teda väčší vplyv na kúpu prvého bývania. Holandsko tak zavádza Národný fond pre dostupné bývanie.¹²

Írsko

Rozpočet na rok 2024 (oznámený 10. októbra 2023) zahŕňa opatrenie na pomoc klientom, ktorí boli zasiahnutí rastúcimi úrokovými sadzbami. Ide o zavedenie dočasného jednoročného obdobia v podobe úľavy na dani z úrokov z hypotéky, v odhadovaných nákladoch 125 miliónov EUR. Opatrenie zahŕňa približne 165 000 držiteľov hypoték. Úľava sa má vzťahovať na vlastníkov domov s nesplateným hypotekárnym zostatkom na primárnej hypotéke od 80 000 EUR do 500 000 EUR k 31. decembru 2022 so štandardnou 20 % sadzbou dane z príjmu. Úľava bude obmedzená na 1 250 EUR na nehnuteľnosť.

Írská centrálna banka podnikla niekoľko iniciatív zameraných na pomoc držiteľom hypoték. Patrí medzi ne zameranie sa na problém zmeny hypotéky zo strany dlžníkov a zabezpečenie obchodných rozhodnutí pri zmene úrokových sadzieb tak, aby boli v súlade s podmienkami predmetných úverov. Banka aktualizovala Kódex správania pri hypotekárnych nedoplatkoch z roku 2013.¹³

¹¹ Návrh zákona o financiách č. 1680 na rok 2024. Dostupné na internete:

<https://www.assemblee-nationale.fr/dyn/16/amendements/1680A/AN/5380>

¹² Oznámenie o rozhodnutí. Sprievodný list parlamentu na vzniknutie národného fondu na dostupné bývanie. Dostupné na internete:

https://www.tweedekamer.nl/kamerstukken/brieven_regering/detail?id=2023D37480&did=2023D37480

¹³ Ochrana spotrebiteľov v zhoršenej ekonomickej situácii. Dostupné na internete:

https://www.centralbank.ie/docs/default-source/regulation/consumer-protection/protecting-consumers-in-a-changing-economic-landscape.pdf?sfvrsn=85b2991d_11

Litva

Novela, ktorá by podľa iniciátorov znížila výšku zdaniteľného príjmu a zmiernila dopad zvýšených úrokov z úverov na domácnosti nebola schválená.¹⁴

Lotyšsko

Aktuálne je v 3. čítaní [novela zákona o ochrane práv spotrebiteľov](#), navrhuje zníženie úrokovej sadzby pri hypotekárnych úveroch na jeden rok o 50 %. Podpora sa má týkať štandardných úverov, ktoré nie sú v omeškaní a v budúcnosti by nemala mať vplyv na úverový rating dlžníkov.

Zníženie sadzby sa plánuje uplatniť na úvery, pri ktorých sú splnené tri podmienky:

- hypotekárny úver nepresahuje 250 000 eur,
- zmluva o hypotekárnom úvere bola uzavretá do 30. septembra tohto roku,
- je to jediná platná zmluva o hypotekárnom úvere pre spotrebiteľa.

Podporu budú môcť získať takmer všetci platitelia hypotekárnych úverov, keďže kritériá spĺňa 99 % dlžníkov v Lotyšsku. Podpora sa neposkytuje prenajímateľom.

Aby bolo možné uplatniť zníženú sadzbu na úver, novely stanovujú, že dlžník musí veriteľovi podať žiadosť, v ktorej udelí súhlas na overenie informácií o svojich príjmoch a úverových záväzkoch.

Novela stanovuje, že vynútené zníženie úrokovej sadzby by sa netýkalo bánk, ktoré by dobrovoľne „výrazne znížili úrokovú sadzbu“. Novela zákona nešpecifikuje, čo by sa považovalo za „výrazné zníženie úrokovej sadzby“.

Riziká návrhu - štátny rozpočet by mohol prísť o stovky miliónov eur, ak by sa banky odvolali na Ústavný súd alebo medzinárodnú arbitráž a experti Lotyšskej banky už skôr uznali, že takéto rozhodnutie by mohlo ovplyvniť úverovanie v budúcnosti a položilo by základ pre súdne spory, pretože v žiadnom odvetví nie je možné znížiť ceny za predtým uzatvorené zmluvy.

Luxembursko

Luxembursko neprijalo v reakcii na zvýšené úrokové sadzby nové opatrenia.

V súčasnosti existujú 4 programy zamerané na pomoc s prenájomom

- Štátna pomoc na financovanie kaucie za prenájom
([Applying for state aid to finance a rental deposit](#))
- Dotácia na nájomné
([Applying for a rent subsidy](#))

¹⁴ Litovský národný rozhlas a televízia. Dostupné na internete:

<https://www.lrt.lt/naujienos/verslas/4/2087571/pagalbos-turintieji-paskolas-nesulauks-seimas-nepritare-siulymui-grazinti-gpm-lengvata>

- Prenájom dotovaného obydľia
([Renting a subsidised dwelling](#))
- Prenájom nehnuteľnosti cez Sociálnu bytovú agentúru
([Renting a property through the Social Housing Agency](#))

Pomoc pri kúpe či stavbe obydľia zahrňa nasledujúce možnosti

- Štátna finančná pomoc na kúpu alebo výstavbu obydľia
([Home ownership incentive](#))
- Príspevok na sporenie na financovanie bývania
([Applying for a savings subsidy to finance a home](#))
- Štátna záruka za úver na bývanie
([Applying for a State home loan guarantee](#))
- Zníženie zaplattenia dane z kúpy ("Béllegen Akt")
([Applying for a tax credit on notarial instruments](#))
- Dotácia na úroky
([Applying for an interest subsidy](#))
- Dotácia na úroky pre štátnych zamestnancov
([Applying for a government employee interest subsidy](#))
- Odpočítanie finančných nákladov súvisiacich s úverom na primárne bývanie
([Deduct financing costs related to a loan for primary residence](#))
- Odpočítanie úrokov a iných nákladov súvisiacich s obstaraním / výstavbou / rekonštrukciou neobývanej budovy
([Deducting interest and other expenses related to the acquisition / construction / renovation of an unoccupied building](#))
- Odpočítanie príspevkov, poistného a úrokových nákladov súvisiacich s osobným úverom
([Deducting contributions, insurance premiums and interest expense related to a personal loan](#))
- Odpočítanie príspevkov na sporenie pri kúpe domu
([Deducting home purchase savings contributions](#))

Maďarsko

V zmysle [nariadenia vlády č. 782/2021 \(XII. 24.\)](#) o odlišnom uplatňovaní zákona CLXII z roku 2009 o úvere poskytovanom spotrebiteľovi v núdzovom stave je zavedený strop úrokovej sadzby pre zmluvy o hypotekárnych úveroch s pevnou úrokovou sadzbou a zmluva o hypotekárnom úvere bez dotácie s fixnou úrokovou sadzbou maximálne na 5 rokov.

Vláda tým zafixuje referenčnú sadzbu použitú na výpočet úrokovej sadzby pre hypotekárne úvery na bývanie s pohyblivou úrokovou sadzbou na skoršiu úroveň (27. októbra 2021) a zafixuje úrokovú sadzbu pre zmluvy o hypotekárnom úvere bez dotácie s fixnou úrokovou dobou do 5 rokov tak, že sadzba úveru nemôže byť vyššia ako referenčná sadzba pre danú úverovú zmluvu na obdobie od 1.1.2022 do 31.12.2023.

Nemecko

Na kúpu prvého bývania štát ponúka úvery pomocou štátnej rozvojovej banky.

Do konca roku 2021 banky poskytovali mimoriadne nízko úročené úvery na bývanie. Aj keď sa úrokové sadzby od roku 2022 zvýšili, veľmi dlhé obdobie fixácie je v Nemecku normou, a preto nie je veľa domácností v ohrození. Zároveň je pri končiacej fixácii potrebné informovať sa o zostatku úveru a možnom "úverovom skoku" v dostatočnom predstihu.¹⁵

Poľsko

Poľsko má dva systémy pomoci

1. Dlžníci s úverom v inej mene ako poľský zlotý môžu využiť **Fond na podporu dlžníkov** a tí, ktorí si zobrali úver v poľských zlotých, môžu využiť **úverové prázdniny (odklad splátok)**.
  2. Pre možnosť využitia úverových prázdnin musí byť zmluva o úvere uzavretá do 1. júla 2022. Fond na podporu dlžníkov je možné využiť bez ohľadu na dátum uzatvorenia zmluvy o úvere.
  3. Výška príjmu nie je kritériom pre poskytnutie úverových prázdnin, zatiaľ čo Fond na podporu dlžníkov môžu využiť len ľudia v ťažkej finančnej situácii.
  4. Ďalším rozdielom je výška podpory. Z Fondu na podporu dlžníkov môže dlžník dostávať mesačne maximálne 2 000 PLN (pozn. len do výšky mesačnej splátky) po dobu maximálne troch rokov (36 mesiacov, 72 000 PLN). V rámci úverových prázdnin je možné odložiť splatenie celkovo ôsmich splátok na konci splátkového kalendára (dve splátky za štvrťrok v druhej polovici roku 2022 a jednu splátku za štvrťrok v roku 2023). Na rok 2024 sa plánuje povoliť oneskorenie jednej splátky v každom zo 4 štvrťrokov.
  5. Obe formy podpory sú návratné. V prípade Fondu na podporu dlžníkov sa splácanie prijatej sumy začína dva roky po zaplatení poslednej splátky podpory. Splácanie prebieha v 144 rovnakých a bezúročných splátkach. Ak bude prvých sto splátok splatených bezodkladne, zvyšných 44 splátok bude odpustených.
- V prípade úverových prázdnin sa splátky splácajú po dokončení pôvodného úverového harmonogramu, taktiež bezúročne. Namiesto odpisu časti splátky je tu možnosť predčasného splácania, čo vedie k zníženiu výšky budúcich úrokov.
6. Obe formy pomoci sú určené pre dlžníkov, ktorí si zobrali úver na bývanie. Rozdiel je v tom, že v prípade úverových prázdnin môže človek vlastniť viac bytových jednotiek a získať pomoc pri splácaní jedného úveru, kým v prípade Fondu na podporu dlžníkov to musí byť jediné bývanie dlžníka.

¹⁵ Tlač Bundestagu 20/4512, odpoveď na otázku 8 s odkazom na Federálny úrad pre finančné služby dohľad nad výkonom (BaFin), úver na nehnuteľnosť: riziko následného financovania? Dostupné na internete: <https://dserver.bundestag.de/btd/20/045/2004512.pdf>

Portugalsko

Boli zavedené špecifické opatrenia na riešenie vplyvu rastúcich úrokových sadzieb na úvery s pohyblivou úrokovou sadzbou na nadobudnutie alebo výstavbu nehnuteľností na trvalé bývanie do 31. decembra 2023. Tieto opatrenia poverujú úverové inštitúcie, aby:

- vyhodnotili vplyv zvýšených úrokových sadzieb na pomer dlhovej služby k príjmu (DSTI) klientov,
- navrhli opätovné prerokovanie úverových zmlúv v prípade výrazného zhoršenia DSTI alebo upozornenia zákazníka na možný pokles bonity a riziko nedoplatkov.

Okrem toho do 31. decembra 2023 opatrenia uľahčujúce predčasné splatenie úverových zmlúv zahŕňajú

- dočasné pozastavenie poplatkov za predčasné splatenie úverov s pohyblivou úrokovou sadzbou na kúpu nehnuteľnosti na trvalé bývanie bez ohľadu na nesplatenú sumu,
- umožnenie predčasného výberu sporiacich plánov bez sankcií.

Portugalsko prijalo v rámci opatrení niekoľko legislatívnych návrhov

- [Zákonný dekrét č. 80-A/2022](#) - Opatrenia na zmiernenie účinkov zvýšenia referenčných indexov zmlúv o úvere pri nadobúdaní alebo výstavbe trvalého bývania
- [Zákon č. 19/2022 z 21. októbra 2022](#) o aktualizácii nájomného a o podpore bývania, zmenený zákonom č. 24-D/2022 z 30. decembra 2022 o štátnom rozpočte na rok 2023
- [Vyhláška č. 20-B/2023 z 22. marca 2023](#) o podporných opatreniach pre rodiny na nájomné a splátky úverov
- [Zákon č. 24/2023 z 29. mája 2023](#) o štandardoch na ochranu spotrebiteľov finančných služieb
- [Vyhláška č. 91/2023 z 11. októbra 2023](#) o dočasnom opatrení na stanovenie hodnoty úverových zmlúv na nadobudnutie alebo bytovú výstavbu a posilnenie ochranných opatrení v rámci úverov na bývanie.

1. Zavedenie dočasného opatrenia na fixáciu splátok pre úvery na bývanie:

- Žiadatelia o úver na bývanie s pohyblivou sadzbou môžu požiadať svoju banku o fixáciu splátky na dva roky s použitím nižšej referenčnej sadzby.
- Nová referenčná sadzba by bola 70 % 6-mesačného Euriboru, pričom ostatné podmienky úverovej zmluvy zostanú nezmenené.
- Akýkoľvek rozdiel v splatnej bankovej splátke môže byť vyplatený neskôr a môže byť splatený vopred, bez akýchkoľvek nákladov pre dlžníka.
- Platia špecifické podmienky vrátane požiadavky, že úverové zmluvy musia byť uzatvorené do 15. marca 2023 (alebo do 31. marca 2024 v prípade presunu úveru do inej banky).

2. Zmeny a doplnenia opatrenia bankového príspevku k úrokovej sadzbe:

- Teraz postačuje, aby referenčná sadzba použitá na výpočet aktuálnej splátky bola vyššia ako 3 %.

- Dotácia je teraz buď 100 % alebo 75 % vypočítanej sumy, v závislosti od intenzity úsilia, bez zohľadnenia triedy dane z príjmu fyzických osôb dlžníka.
- Maximálna ročná výška dotácie sa zvyšuje na 800 EUR, pričom minimálna mesačná výška je 10 EUR. Túto podporu je možné poskytovať do 31. decembra 2024.

3. Predĺženie zákazu účtovania poplatkov za predčasné splatenie úverov do 31.12.2024.

Rakúsko

V Rakúsku je právny rámec na dotácie na bývanie v kompetencii regiónov (t. j. Länder). Uvádzame dva príklady regionálnych ustanovení.

Oblasť Tirolska:

Systém dotácií na bývanie v regióne Tirolsko zabezpečuje poskytovanie úverov na dotovanie bývania (s dlhodobou a nízkou úrokovou sadzbou), ako aj dotácií na bývanie. Táto dotácia na bývanie je sociálne mimoriadne presne vymedzenou možnosťou dotácie (rozhoduje každoročná žiadosť, aktuálne sociálne pomery) a výška dotácie závisí od rôznych parametrov, najmä od počtu osôb žijúcich v domácnosti, príjmu rodiny a tiež od výšky bankového úveru a výšky splátky.¹⁶

Región Horné Rakúsko:

Novelou Hornorakúskeho nariadenia o vlastníctve bytov z roku 2018 vznikla podpora na stavbu rodinných domov, radových rodinných domov a dvojdomov, podľa ktorého dostávajú od regiónu Horného Rakúska dotáciu vo výške 1,25 % na hypotekárny úver s pevným úrokom vo výške 4,2 %. Týka sa to aj žiadostí od 1. septembra 2023 do 31. decembra 2024.¹⁷

V rámci podpory bývania sa dotuje namiesto hypotéky prenájom pre sociálne slabšie rodiny. Vypočítava sa na základe účtovateľných nákladov na bývanie (ktoré platí nájomca) a primeraných nákladov na bývanie (podľa príjmu domácnosti).¹⁸

Rumunsko

Rumunsko neprijalo v reakcii na zvýšené úrokové sadzby zatiaľ žiadne nové opatrenia.

Slovinsko

Slovinsko neprijalo v reakcii na zvýšené úrokové sadzby žiadne nové opatrenia.

¹⁶ Wohnbeihilfe | Land Tirol, dostupné na internete:

<https://www.tirol.gv.at/bauen-wohnen/wohnbaufoerderung/beihilfe/wohnbeihilfe/>

¹⁷ Nariadenie Horného Rakúska Štátna vláda o financovaní výstavby súkromných domov. Dostupné na internete:

<https://www.ris.bka.gv.at/GeltendeFassung.wxe?Abfrage=LrOO&Gesetzesnummer=20000975>

¹⁸ Vyhláška o príspevku na bývanie. Dostupné na internete:

<https://www.ris.bka.gv.at/GeltendeFassung.wxe?Abfrage=LrOO&Gesetzesnummer=20000661>

Španielsko

V roku 2022 bol prijatý [kráľovský zákon č. 19/2022 z 22. novembra](#), ktorým sa ustanovuje Kódex osvedčených postupov na zmiernenie nárastu úrokových sadzieb pri hypotekárnych úveroch na bývanie v primárnom dome, ktorým sa mení a dopĺňa kráľovský zákon č. 6/2012 z 9. marca o neodkladných opatreniach na ochranu hypotekárnych dlžníkov a prijatí ďalších štrukturálnych opatrení na zlepšenie trhu hypotekárnych úverov.

Účelom vyššie uvedeného kráľovského zákonného dekrétu, ako je stanovené v jeho článku 1, je prijať opatrenia na riešenie situácie domácností s dlhom, ktorý je založený na úveroch alebo hypotekárnych úveroch na nehnuteľnosti na primárnych sídlach, spôsobených zrýchleným rastom úrokových sadzieb.

V prvom rade sú tam zahrnuté opatrenia, ktoré zlepšujú súčasný Kódex osvedčených postupov pre zraniteľných hypotekárnych klientov, schválených v roku 2012, s cieľom prispôbiť ho súčasnej situácii. Zraniteľní dlžníci tak budú mať možnosť reštrukturalizovať svoj hypotekárny úver s nižšou úrokovou sadzbou počas 5-ročného odkladu (Euribor - 0,1 % oproti súčnému Euriboru + 0,25 %). Rovnako sa predlžuje lehota na podanie žiadosti o dátum splatnosti nehnuteľnosti na 2 roky a v prípade potreby sa počíta s možnosťou druhej reštrukturalizácie.

Súčasťou je aj návrh nových pravidiel (nový kódex), ktoré majú poskytnúť úľavu dlžníkom strednej triedy, ktorým hrozí zraniteľnosť v dôsledku zvýšenia splátok hypoték, čím sa uľahčí postupnejšia adaptácia rodín na nové prostredie úrokových sadzieb.

Poplatky sa budú ďalej znižovať tak, aby sa uľahčil prechod z variabilných sadzieb na fixné, a poplatky za predčasné splatenie a prechod z hypoték s variabilnou sadzbou na fixnú sa v priebehu roku 2023 odstránia.

Švédsko

Domácnostiam, ktoré majú finančné ťažkosti, môžu banky udeliť výnimku z požiadavky na amortizáciu (splátku istiny dlhu). Vo všeobecnosti sa dnes výnimka uplatňuje vo výrazne väčšom rozsahu ako v posledných rokoch.

Požiadavka na amortizáciu znamená, že domácnosti, ktoré si berú hypotéku s pomerom Loan-to-Value (LTV)¹⁹ medzi 50 a 70 %, musia amortizovať prostredníctvom splátok aspoň jedno percento úveru ročne. Dlžníci s pomerom LTV nad 70 % vo výške minimálne 2 % z úveru ročne.

Dlžníci s vysokým pomerom Loan-to-Income (LTI)²⁰, ktorý pozostáva z hypoték s viac ako 450 % príjmu pred zdanením, musia navyše splatiť dodatočné 1 % z úveru ročne.

¹⁹ LTV (Loan to value) je ukazovateľ, ktorý hovorí o tom, v akom pomere je výška úveru k hodnote nehnuteľnosti.

²⁰ LTI (Loan To Income) je jedným z ukazovateľov, ktoré sa používajú pri vyhodnocovaní schopnosti klienta splácať úver. Je definovaný ako pomer výšky poskytovaného úveru k disponibilným príjmom žiadateľa.

Zhrnutie

Štáty, ktoré neprijali nové opatrenia kvôli zvýšeným úrokovým sadzbám:
Belgicko, Bulharsko, Česká republika, Estónsko, Fínsko, Litva (novela neprešla), Luxembursko, Nemecko, Rumunsko, Slovinsko, Švédsko
Štáty, ktoré prijali nové opatrenia kvôli zvýšeným úrokovým sadzbám:
Dotovanie úverov – Cyprus, Grécko
Úľava na dani úrokov z hypotéky – Írsko
Zníženie hypotekárnej sadzby – Lotyšsko
Zastropovanie úrokovej sadzby – Maďarsko
Odloženie splátok – Poľsko
Zavedenie dočasného opatrenia na fixáciu splátok pre úvery na bývanie Zmeny a doplnenia opatrenia bankového príspevku k úrokovej sadzbe, Predĺženie zákazu účtovania poplatkov za predčasné splatenie úverov – Portugalsko, čiastočne Španielsko
Zaužívaná pomoc domácnostiam, ktoré sú nízkopříjmové alebo kupujú/stavajú prvé bývanie
Pomoc pri kúpe prvého bývania – uviedli štáty Belgicko, Francúzsko, Holandsko, Luxembursko, Rakúsko
Výnimka z požiadavky na amortizáciu – Švédsko
Pomoc nielen pri kúpe, ale aj pri nájomnom bývaní, uviedlo Luxembursko, Portugalsko a Rakúsko

Zdroje

1. ECB, Tlačová správa: Rozhodnutia o menovej politike, 14. septembra 2023. Dostupné na internete:
<https://www.ecb.europa.eu/press/pr/date/2023/html/ecb.mp230914~aab39f8c21.sk.html>
2. ECPRD Request no. 5606 (Aid measures for housing loan holders due to increased interest rates); október 2023. Dostupné v internej databáze po prihlásení:
<https://ecprd.secure.europarl.europa.eu/ecprd/private/request-details/96889>
3. Eurostat: Odhad inflácie za november. Dostupné na internete:
<https://ec.europa.eu/eurostat/documents/2995521/18005473/2-30112023-AP-EN.pdf/a5c354ab-dd3d-1e1b-72dc-fae2c31244d6?version=1.0&t=1701278829100>
4. Kráľovský zákon č. 19/2022 z 22. novembra. Dostupné na internete:
<https://www.boe.es/buscar/act.php?id=BOE-A-2022-19403>
5. Litovský národný rozhlas a televízia. Dostupné na internete:
<https://www.lrt.lt/naujienos/verslas/4/2087571/pagalbos-turintieji-paskolas-nesulauks-seimas-nepritare-siulymui-grazinti-gpm-lengvata>
6. Ochrana spotrebiteľov v zhoršenej ekonomickej situácii. Dostupné na internete:
https://www.centralbank.ie/docs/default-source/regulation/consumer-protection/protecting-consumers-in-a-changing-economic-landscape.pdf?sfvrsn=85b2991d_11
7. Nariadenie vlády č. 782/2021 (XII. 24.) o odlišnom uplatňovaní zákona CLXII z roku 2009. Dostupné na internete: <https://net.jogtar.hu/jogszabaly?docid=a2100782.kor>
8. Nariadenie Horného Rakúska Štátna vláda o financovaní výstavby súkromných domov. Dostupné na internete:
<https://www.ris.bka.gv.at/GeltendeFassung.wxe?Abfrage=LrOO&Gesetzesnummer=20000975>
9. Návrh zákona o financiách č. 1680 na rok 2024. Dostupné na internete:
<https://www.assemblee-nationale.fr/dyn/16/amendements/1680A/AN/5380>
10. NBS: Správa o finančnej stabilite (november 2023). Dostupné na internete:
<https://nbs.sk/publikacie/sprava-o-financnej-stabilite/sprava-o-financnej-stabilite-november-2023/>
11. Parlamentná tlač č. 80, IX volebné obdobie. Dostupné na internete:
<https://www.nrsr.sk/web/Dynamic/DocumentPreview.aspx?DocID=536313>
12. Parlamentná tlač č. 84, IX volebné obdobie. Dostupné na internete:
<https://www.nrsr.sk/web/Dynamic/DocumentPreview.aspx?DocID=536327>

13. Rozhodnutie č. 60269 EĽ 2023. Dostupné na internete: <https://www.e-nomothesia.gr/kat-oikonomia/ya-60269-eks-2023.html>
14. Tlač Bundestagu 20/4512, odpoveď na otázku 8 s odkazom na Federálny úrad pre finančné služby dohľad nad výkonom (BaFin), úver na nehnuteľnosť: riziko následného financovania? Dostupné na internete: <https://dserver.bundestag.de/btd/20/045/2004512.pdf>
15. Vyhláška č. 91/2023 z 11. októbra 2023 o dočasnom opatrení na stanovenie hodnoty úverových zmlúv na nadobudnutie alebo bytovú výstavbu a posilnenie ochranných opatrení v rámci úverov na bývanie. Dostupné na internete: <https://diariodarepublica.pt/dr/detalhe/decreto-lei/91-2023-222645051>
16. Vyhláška o príspevku na bývanie. Dostupné na internete: <https://www.ris.bka.gv.at/GeltendeFassung.wxe?Abfrage=LrOO&Gesetzesnummer=20000661>
17. Zákon č. 595/2003 Z. z. o dani z príjmov v znení neskorších predpisov. Dostupné na internete: <https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/2003/595/20230801>
18. Zákonný dekrét č. 80-A/2022 - Opatrenia na zmiernenie účinkov zvýšenia referenčných indexov zmlúv o úvere pri nadobúdaní alebo výstavbe trvalého bývania. Dostupné na internete: <https://diariodarepublica.pt/dr/legislacao-consolidada/decreto-lei/2022-213702477>
19. Zákon č. 19/2022 z 21. októbra 2022 o aktualizácii nájomného a o podpore bývania, zmenený zákonom č. 24-D/2022 z 30. decembra 2022 o štátnom rozpočte na rok 2023. Dostupné na internete: <https://diariodarepublica.pt/dr/legislacao-consolidada/lei/2022-202436963>
20. Zákon č. 20-B/2023 z 22. marca 2023 o podporných opatreniach pre rodiny na nájomné a splátky úverov. Dostupné na internete: <https://diariodarepublica.pt/dr/legislacao-consolidada/decreto-lei/2023-210911375>
21. Zákon č. 24/2023 z 29. mája 2023 o štandardoch na ochranu spotrebiteľov finančných služieb. Dostupné na internete: <https://diariodarepublica.pt/dr/detalhe/lei/24-2023-213650800>

Všetky zdroje sú aktuálne k dňu zverejnenia

Všetky iniciatívne materiály PI nájdete na:
[https://www.nrsr.sk/web/?sid=nrsr/kancelaria/pi/oa/
materialy/pm](https://www.nrsr.sk/web/?sid=nrsr/kancelaria/pi/oa/materialy/pm)

Parlamentný inštitút
Kancelária Národnej rady Slovenskej republiky
pi@nrsr.sk
www.nrsr.sk

